

Руслана Димитрова

**ВЪТРЕШЕН ФИНАНСОВ КОНТРОЛ В ПРЕДПРИЯТИЕТО –
ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОДЕЛИРАНЕ**

Гл. ас. Руслана Димитрова

**ВЪТРЕШЕН ФИНАНСОВ КОНТРОЛ
В ПРЕДПРИЯТИЕТО – ВЪЗМОЖНОСТИ
ЗА МОДЕЛИРАНЕ**

2012

Издателство “Наука и икономика”
Икономически университет – Варна

Тази книга или части от нея не могат да бъдат размножавани, разпространявани по електронен път и копирани без писменото разрешение на издателя.

© Руслана Иванова Димитрова, автор, 2012.

© Издателство “Наука и икономика”, 2012.

ISBN 978-954-21-0608-1

С ъ д ъ р ж а н и е

Въведение	9
-----------------	---

Глава първа	
Теоретични аспекти на вътрешния финансов контрол	
в предприятието	
	13

1.1. Икономически основи на вътрешния финансов контрол в предприятието	13
1.2. Социална същност на вътрешния финансов контрол в предприятието	22
1.3. Управленски аспекти на вътрешния финансов контрол и усъвършенстване технологията на контролния цикъл	27
1.4. Комплексен подход за изясняване същността на вътрешния финансов контрол в предприятието	41

Глава втора	
Характеристика на системата	
за вътрешен финансов контрол в предприятието	
	49

2.1. Същност на системата за вътрешен финансов контрол.....	49
2.2. Функции и принципи на системата за вътрешен финансов контрол в предприятието	58
2.3. Анализ и оценка на състоянието на системите за вътрешен финансов контрол в българските предприятия	68

Глава трета	
Моделиране на системата за вътрешен финансов контрол	
в предприятието	
	77

3.1. Концептуални модели за вътрешен контрол и управлението на риска – възможна добра практика за българските предприятия	77
3.1.1. Ръководство за вътрешен контрол – интегрирана рамка – моделът COSO	78
3.1.2. Ръководството за контрол на Института на експерт счетоводителите от Канада – моделът CoCo	80
3.1.3. Модел на управленска система за контрол– Levers of Control, разработен от професор Р.Симонс (Н В S)	81
3.1.4. Управление на риска в предприятието – моделът COSO – ERM ...	83
3.2. Сравнителен анализ на концептуалните моделите за вътрешен контрол и управлението на риска	86
3.3. Концептуален модел на системата за вътрешен финансов контрол в предприятието	89

3.3.1. Рамка на системата за вътрешен финансов контрол в предприятието	89
3.3.2. Етапи на развитие на системата за вътрешен финансов контрол в предприятието	94
3.3.3. Разработване на концептуален модел на система за вътрешен финансов контрол в предприятието	97
3.3.4. Описание на базисните компоненти на модела	105
3.3.4.1. Вътрешна среда и факторите, които я формират	105
3.3.4.2. Управление на риска на равнище предприятие и финансово счетоводна дейност.....	106
3.3.4.3. Контролни процедури и дейности на равнище предприятие и финансово счетоводен отдел	111
3.3.5. Описание на оптимизиращите компоненти на модела – вътрешен одит, одиторски комитети, комитет по риска, мониторинг	114
3.3.6. Роля и отговорности на субектите за вътрешен финансов контрол при разработването и функционирането на модела	122
Заклучение	126
Използвана литература	129
Приложения	136

Списък на съкращенията

СВФК	Система за вътрешен финансов контрол
ВФК	Вътрешен финансов контрол
УР	Управление на риска
ЕК	Етичен кодекс
МОС	Международни одиторски стандарти
ЕС	Европейски съюз
CICA	Институт на експерт счетоводителите от Канада
IT	Информационни технологии
CMM	Capability Maturity Model
CSA	Самооценка
COSO ERM	Управление на риска в предприятието
МСФО	Международни стандарти и финансови отчети
ФСО	Финансово-счетоводен отдел
ФСД	Финансово-счетоводна дейност
НСС	Национални счетоводни стандарти
НСФОМСП	Национални стандарти за финансово отчитане в малките и средни предприятия
МСФО	Международни стандарти за финансово отчитане